

POREZ NA DOBIT U PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI REPUBLIKE HRVATSKE

Ćurković, Hrvoje

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:792966>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-31**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**POREZ NA DOBIT U PRERAĐIVAČKOJ
INDUSTRIJI REPUBLIKE HRVATSKE**

Mentor:
doc. dr. sc. Jasenka Bubić

Student: Hrvoje Ćurković
Broj indeksa: 5141826

Split, kolovoz 2016.

SADRŽAJ:

1. UVOD	4
1.1. Definiranje problema	4
1.2. Cilj rada	4
1.3. Metode rada	4
1.4. Struktura rada	5
2. POREZ NA DOBIT U REPUBLICI HRVATSKOJ	6
2.1. Porezni obveznik	7
2.2. Utvrđivanje porezne osnovice	9
2.3. Porezna stopa: stanje i kretanje	14
2.3.1. Analiza kretanja stope poreza na dobi u EU 1995-2014.....	15
2.3.2. Analiza kretanja stope poreza na dobit u Hrvatskoj 1995-2014.....	16
3. PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	
U GOSPODARSTVU HRVATSKE	18
3.1. Uvodno	18
3.2. Klasifikacija prerađivačke industrije	19
3.3. Rezultati poslovanja prerađivačke industrije u 2014. godini	21
3.4. Analiza kretanja poreza na dobit poduzetnika Hrvatske	23
4. POREZ NA DOBIT U PRERAĐIVAČKOJ	
INDUSTRIJI REPUBLIKE HRVATSKE	24
4.1. Uzorak istraživanja	24
4.2. Analiza ekonomskog potencijala	26
4.3. Analiza kretanja poreza na dobit	32
4.4. Analiza ekonomskog i poreznog potencijala	34

5. ZAKLJUČAK.....	38
LITERATURA.....	39
POPIS TABLICA I GRAFIKONA.....	40
SAŽETAK.....	42
SUMMARY.....	43

1. UVOD

1.1. Definiranje problema

Porez predstavlja financijsku naplatu koju svaka pravna osoba ili pojedinac mora platiti državi. Porezi predstavljaju najvažnije i najizdašnije dijelove javnih prihoda. Postoje različite vrste poreza koje se mogu kvalificirati prema različitim kriterijima. Ekonomska teorija /teorija žrtve opravdava uvođenje poreza na dobit postavljajući postulat kako porezna osnovica predstavlja izraz sposobnosti poreznog subjekta. Uvećanje ekonomske snage poreznog subjekta smatra se mjerom koja definira i poreznu sposobnost. Da li postojanje ekonomske snage predstavlja ujedno i poreznu snagu te konačnu poreznu obvezu, te postoje li odstupanja između potencijalne porezne obveze i konačno obračunatog poreza na dobit kao obveze prema državnom proračunu? Postoje li kompanije koje ostvaruju takova odstupanja kada je riječ o listanim kompanijama prerađivačke industrije u Republici Hrvatskoj?

1.2. Cilj rada

U radu će se analizirati postojeći model oporezivanja dobiti u Republici Hrvatskoj s posebnim težištem na utvrđivanju porezne osnovice kao najvažnijim određenjem za mjerenje ekonomske snage, a potom i porezne snage kada je riječ o porezu na dobit. Empirijski dio rada ima za cilj analizirati poslovanje prerađivačke industrije preko odabranog uzorka trgovačkih društava. Cilj rada je utvrditi postojanje ekonomske i porezne snage te utvrditi eventualna odstupanja između potencijalne porezne obveze i konačno obračunatog poreza na dobit kao obveze prema državnom proračunu. Analiziranje promatranih odabranih društava na području Republike Hrvatske provesti će se na temelju podataka o poslovanju, podaci koji su dostupni na internetskim stranicama ovlaštenim za njihovo prikazivanje. Na temelju takovih analiza i to na primjeru odabranih društava iz prerađivačke industrije u Republici Hrvatskoj pokušati će se dati odgovor na prethodno definirani problem.

1.3. Metode rada

Metode istraživanja koje će se upotrebljavati prilikom izrade rada će biti **desk research metode** koje će se obavljati uz korištenje stručne literature, zakona, internet stranica i sekundarnih podataka. Prilikom pisanja rada, u uvodnom dijelu rada će se koristiti stručna literatura te zakoni koji reguliraju područje oporezivanja dobiti. Pravna regulativa će se

obraditi i prikazati analizom zakona te analizom uobičajene prakse od strane zakonodavnog tijela, odnosno Porezne uprave. Metoda koja će se koristiti u uvodnom dijelu rada će biti **metoda analize**. Metodom analize će se pokušati složenije pojmove i definicije svesti na njihove jednostavnije elemente. Nakon obrade tematskog dijela rada slijedi istraživanje koje obuhvaća analizu i obradu vjerodostojnih sekundarnih podataka s internetskih stranica Zagrebačke burze. Pod sekundarnim podacima podrazumijeva analiza dokumentiranih podataka koji obuhvaćaju podatke iz pisanih materijala. Detaljna analiza sekundarnih podataka obuhvatiti će financijske izvještaje pet društava iz prerađivačke djelatnosti. Analiza podataka će se izraditi prikupljanjem podataka s internetskih stranica. Podatci će se prikupljati temeljem objavljenih financijskih izvještaja na Zagrebačkoj burzi. Metoda istraživanja koja će se koristiti će biti metoda usporedbe financijskih izvještaja za svaku odabranu kompaniju. Istraživanje će obuhvatiti uzorak od pet promatranih društava. Rezultati istraživanja će biti prikazani teorijski, tablično i grafički.

1.4. Struktura rada

Rad će biti podijeljen na **pet** tematskih cjelina i na 43 stranice. **U uvodnom dijelu** definiraju se cilj rada, problem i predmet istraživanja, i struktura rada. Analizirat će se specifičnosti i problemi oporezivanja dobiti u prerađivačkoj industriji Republike Hrvatske. **U drugom poglavlju** izlaže se porez na dobit teorijski i praktično, te se promatra specifičnost sustava oporezivanja u Europskoj Uniji u odnosu na sustav u Republici Hrvatskoj. **U trećem poglavlju** obrađuje se prerađivačka industrija općenito i njena uloga u gospodarstvu Hrvatske. Identificirat će se ekonomski potencijal, te smjernice za budući razvoj. **U četvrtom poglavlju** analizirat će se porez na dobit na primjeru promatranih društava koja se bave prerađivačkom industrijom u Hrvatskoj. Tablično će se prikazati odnos prihoda i rashoda, poreza na dobit, te dobiti/gubitka nakon oporezivanja promatranih tvrtki za 2012. 2013. i 2014. godinu. Ujedno će se analizirati postojanje odstupanja između potencijalne porezne obveze i konačno obračunatog poreza na dobit u skladu predmetom istraživanja. Na kraju rada prezentiraju se **zaključna razmatranja**.

2. POREZ NA DOBIT U REPUBLICI HRVATSKOJ

Porezni sustavi u svijetu, a posebno oni u europskim tranzicijskim zemljama, protekla dva desetljeća doživjeli su značajne promjene. To se odnosi i na Hrvatsku i njezine zemlje regije koje se često promatraju zajedno kao zemlje tzv. "zapadnog balkana". Promjene u poreznim sustavima rezultat su prije svega unutarnjih promjena u spomenutim zemljama, ali jednako tako i promjenama uvjetovanih procesom globalizacije te povećanom međunarodnom mobilnošću kapitala. Porez na dobit je proizvod gospodarskog razvitka 20. stoljeća. Pretpostavka za njegovo uvođenje bila je pojava društva kapitala sredinom 19. st. ali prvi put ga se uvodi kao oblik oporezivanja u 20. stoljeću. Porez na dobit uvršten je u većinu suvremenih poreznih sustava i utvrđuje se na osnovi gospodarske djelatnosti društva.

Obrazloženje za postojanje poreza na dobit treba tražiti u ekonomsko – političkom stajalištu jer je to relativno jeftin izvor prikupljanja prihoda, a sa stajališta nositelja političkih odluka preferirani porezni oblik. Porez na dobit i dohodak su dva porezna oblika koja se u poreznom sustavu jedne države moraju promatrati povezano. Iako su obveznici poreza na dobit, u pravilu, pravne osobe, a obveznici poreza na dohodak fizičke osobe, stopa poreza na dobit se uspoređuje i povezuje sa stopama poreza na dohodak.

Temeljna određenja poreza na dobit u Republici Hrvatskoj definirana su Zakon o porezu na dobit.¹ Izmjenama i dopunama tijekom godina dobio je današnji oblik. Formiran je kroz 12 poglavlja i 41 članak te je njime uređeno na koji način se utvrđuje i naplaćuje porez na dobit, porezni obveznik, kaznene odredbe za nepoštivanje istog i slično.² Porez na dobit utvrđuje se za kalendarsku godinu. Obveznici tijekom godine plaćaju predujmove poreza na dobit koji se utvrđuje na temelju porezne prijave koju obveznici dostavljaju Poreznoj upravi do 30. travnja tekuće godine. Uz poreznu prijavu podnosi se bilanca i račun dobiti i gubitka.

¹ Zakon o porezu na dobit, Narodne novine br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14 i 50/16)

² Zakon o porezu na dobit, NN143/14.

2.1. Porezni obveznik

Zakonom o porezu na dobit definirani su porezni obveznici³. Porezni obveznik je trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi. Porezni obveznik je i tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident).

Zakonom je definirano kako je porezni obveznik i fizička osoba, koja ostvaruje dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka, ako izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak. U tome slučaju porezni obveznik je i fizička osoba koja ostvaruje dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti prema propisima o porezu na dohodak:

- 1) ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario ukupni primitak veći od 3.000.000,00 kuna, ili
- 2) ako ispunjava dva od sljedeća tri uvjeta:
 - u prethodnom poreznom razdoblju ostvario je dohodak veći od 400.000,00 kuna,
 - ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2.000.000,00 kuna,
 - u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljava više od 15 radnika.

Prema čl.2 Zakona o porezu na dobit, 1. Opće odredbe; također je definirano kako određeni subjekti/tijela **nisu obveznici poreza na dobit** kao što su⁴: Tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i Hrvatska narodna banka nisu obveznici poreza na dobit, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Isto tako, obveznici poreza na dobit nisu državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fondacije nisu obveznici poreza na dobit, kao ni otvoreni investicijski fondovi koji su osnovani i posluju u skladu sa zakonom po kojemu su osnovani, nisu obveznici poreza na dobit.

³ Ministarstvo financija RH, Porezna uprava, raspoloživo na: www.porezna-uprava.hr (10.01.2016.)

⁴ Ministarstvo financija RH, Porezna uprava, raspoloživo na: www.porezna-uprava.hr (14.01.2016.)

Unutar zakonskih određenja pojavljuju se dvije kategorije poreznih obveznika kao što su **rezident i nerezident**.

Rezidenti su pravne i fizičke osobe čije je sjedište upisano u sudski ili drugi registar ili upisnik u Republici Hrvatskoj ili kojima se mjesto stvarne uprave i nadzor poslovanja nalazi u Republici Hrvatskoj. Rezidenti su i poduzetnici fizičke osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem u republici Hrvatskoj čija je djelatnost upisana u registar ili upisnik.

Nerezident je osoba koja ne ispunjava jedan od uvjeta iz prethodnog stavka. Nerezident je pravna osoba kojoj sjedište nije upisano u sudski ili drugi registar ili upisnik u Republici Hrvatskoj, a mjesto stvarne uprave i nadzor poslovanja je izvan Republike Hrvatske. Nerezident je i poduzetnik fizička osoba s prebivalištem ili uobičajenim boravištem izvan Republike Hrvatske koji nema u Republici Hrvatskoj upisanu djelatnost u registar ili upisnik.⁵

Zakonsko određenje definira i **poreznog obveznika po odbitku**. Porez na dobit po odbitku plaća se na dobit kojega je nerezident ostvario u Hrvatskoj. Tuzemni isplatelj koji plaća kamate, dividende, udjele u dobiti, autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva (prava na reprodukciju, patente, licencije, zaštitni znak, dizajn ili model, proizvodni postupak, proizvodne formule, nacrt, plan, industrijsko ili znanstveno iskustvo i druga slična prava) inozemnim osobama koje nisu fizičke osobe i koji plaća usluge istraživanja tržišta, poreznog i poslovnog savjetovanja i revizorske usluge inozemnim osobama. Ovaj porez plaća se po stopi od 15% osim za dividende i udjele u dobiti na koje se porez po odbitku plaća po stopi od 12%. Porez na dobit po odbitku plaća se po stopi od 20% na sve vrste usluga koje su plaćene osobama koje imaju sjedište ili mjesto stvarne uprave, odnosno nadzora poslovanja u državama, osim država članica Europske unije, u kojima je opća ili prosječna nominalna stopa oporezivanja dobiti niža od 12,5%, a država je objavljena u Popisu država koji donosi ministar financija.⁶

⁵ Ministarstvo financija RH, Porezna uprava, raspoloživo na: www.porezna-uprava.hr (16.01.2016.)

⁶ Ministarstvo financija RH, Porezna uprava, raspoloživo na: www.porezna-uprava.hr (16.01.2016.)

2.2. Utvrđivanje porezna osnovice

Porezna osnovica bilo kojeg poreza je vrijednost na koju se obračunava određeni porez. U slučaju poreza na dobit poreznu osnovicu čini razlika između prihoda i rashoda odnosno dobit koja se utvrđuje u poslovnim knjigama po računovodstvenim standardima. Utvrđivanje porezne osnovice poreza na dobit je najvažnija aktivnost poduzetnika jer podliježe nizu zakonskih određenja kao i provedbenih postupaka definiranih Pravilnikom o porezu na dobit. Ispravnost utvrđivanja porezne osnovice ima za posljedicu ispravnost poreznog izvještaja poreza na dobit.

Tablica 1: Postupak utvrđivanja porezne obveze

PRVI KORAK		DOBIT/GUBITAK = prihodi – rashodi
	+	Stavke uvećanja dobiti (umanjenje gubitka)
	-	Stavke umanjenja dobiti (uvećanje gubitka)
	=	DOBIT/GUBITAK NAKON UVEĆANJA I SMANJENJA
DRUGI KORAK		DOBIT /GUBITAK NAKON UVEĆANJA I SMANJENJA
	-	Preneseni gubitak
	=	POREZNA OSNOVICA
TREĆI KORAK		POREZNA OSNOVICA
	*	Porezna stopa (20%)
	=	POREZNA OBVEZA
ČETVRTI KORAK		POREZNA OBVEZA
	-	Olakšice, oslobođenja, poticaji
		KONAČNA POREZNA OBVEZA

Izvor: Prilagođeno prema Ministarstvo financija RH, Porezna Uprava: Hrvatski porezni sustav, Zagreb, 2015, (06.02.2016.)

U prvom koraku utvrđivanja porezne osnovice potrebno je ispravno utvrditi ukupne prihode i ukupne rashode. **Prihodi** su povećanje gospodarske koristi u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza koje imaju za posljedicu povećanje kapitala. Prihod predstavlja primanja fizičkih ili pravnih osoba (odnosno poduzetnika) u novcu ili novčana protuvrijednost izražena u robi i uslugama dobivena kao protuvrijednost za prodanu robu/usluge, prodaju ili najam nekretnina, kamate na dane zajmove i sl. **Rashodi** su smanjenje gospodarske koristi u obliku odljeva ili iscrpljenja imovine koja imaju za posljedicu smanjenje kapitala. Rashodi su svi troškovi sadržani u prodanim učincima tj. proizvodima i uslugama, kao i troškovi koji terete ukupan prihod u obračunskom razdoblju u kojem su nastali (troškovi razdoblja). Rashod je negativna komponenta poslovnog uspjeha poduzeća, jer ukazuje na povećanje obveza ili smanjenje imovine i vlasničkog kapitala (može, ali ne mora biti u funkciji stvaranja

učinka). Kao što je vidljivo iz tablice 1. polazna kategorija u utvrđivanju porezne osnovice je dobit odnosno dobit prije oporezivanja

Slijedeća iteracija pri utvrđivanju porezne osnovice predstavlja pozicija povećanja dobiti odnosno smanjenja gubitka koja se još u slobodnom terminu naziva *porezno nepriznatim troškovima*. Zapravo se radi o stavkama koje predstavljaju negospodarsko ponašanje poduzetnika poreznog obveznika jer znači penalizaciju aktivnosti i poslovnih događaja koje su uređene čl.7. Zakona, a ukupno je trinaest takvih pozicija.

U nastavku rada nabrojiti će se nekih od tih stavke kao što su:

- troškovi amortizacije iznad najviše porezno dopustivog iznosa,
- 70% troškova reprezentacije,
- 30% troškova nastalih u svezi s vlastitim ili unajmljenim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poslovodnih, rukovodnih i drugih zaposlenih osoba, ako se na osnovi korištenja sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća,
- rashodi darovanja u visini većoj od 2% ostvarenih prihoda u prethodnoj godini, osim ako su ti rashodi nastali prema posebnim programima i rješenju nadležnog ministarstva,
- rashodi po osnovi manjkova na imovini iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske gospodarske komore, odnosno Hrvatske obrtničke komore u smislu propisa poreza na dodanu vrijednost, te pripadajući porez obračunat na te manjkove,
- troškovi novčanih kazni za prekršaje i prijestupe,
- troškovi prisilne naplate poreza ili drugih davanja,
- zatezne kamate između povezanih osoba,
- kamate koje nisu porezno priznati rashod prema odredbama ovog Zakona,
- skrivene isplate dobiti,
- rashodi od vrijednosnih usklađenja dionica i udjela.

Isto tako u utvrđivanju porezne osnovice potrebno je utvrditi postoje li ekonomske kategorije koje smanjuju dobit odnosno povećavaju gubitak. Naime, za utvrđivanje osnovice za obračun poreza na dobit, potrebno je prethodno dobit prije oporezivanja povećati odnosno smanjiti za zakonom predviđena uvećanja odnosno smanjenja.

Člankom 6. Zakona određeno je šest kategorija. U nastavku rada prezentiraju se te kategorije:

- prihode od dividendi i udjela u dobiti,
- državnu potporu za obrazovanje i izobrazbu,
- državnu potporu za istraživačko razvojne projekte,
- reinvestirana dobit, osim ako nije ostvarena iz bankarskog ili financijskog nebankarskog sektora,
- trošak amortizacije koji ranije nije bio priznat,
- prihode od vrijednosnih usklađenja dionica i udjela (nerealizirani dobiti) ako su bili uključeni u poreznu osnovicu.

Potrebno je naglasiti kako obveznici poreza na dobit ostvaruju državnu potporu za znanstveno istraživačke projekte u zavisnosti od veličine poduzetnika te vrste istraživačkog razvojnog projekta. Vrste znanstveno istraživačkog projekta vezane su za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja. Postoji mogućnost i dodatnog umanjenja porezne osnovice za opravdane troškove projekta znanstvenih i razvojnih istraživanja koji se mogu kretati u rasponu od 25% do 100% dodatnog umanjenja.⁷

Državne potpore za obrazovanje i izobrazbu obuhvaća kategorije općeg obrazovanja i izobrazbe, te posebnog obrazovanja i izobrazbe. Prilikom obračuna državnih potpora poduzetnici imaju mogućnost uključiti i opravdane troškove općeg obrazovanja i izobrazbe radnika.⁸ Takve troškove obuhvaćaju školarine, naknade za sudjelovanje na seminarima, tečajevima i kongresima, troškovi specijalizacija, troškovi za predavače i instruktora, te troškovi stručne literature (knjige, časopisi) i otpisa (amortizacija) uređaja, pomagala i opreme koji su korišteni u obrazovanju i izobrazbi, u skladu s opsegom njihova korištenja u tu svrhu.

Nakon što se utvrde postojanje kategorija prema čl. 6. i 7. Zakona može se definirati porezna osnovica nakon stavki uvećanja i umanjenja. Ako se u postupku utvrđivanja porezne osnovice utvrdi negativna osnovica porezni obveznik ima porezni gubitak. Porezni gubitak prenosi se i nadoknađuje umanjivanjem porezne osnovice u sljedećih pet godina, ako Zakon ne određuje

⁷ Ministarstvo financija RH, Porezna Uprava: Hrvatski porezni sustav, Zagreb (25.01.2016.)

⁸ Ministarstvo financija, porezna Uprava RH, raspoloživo na: http://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx?id=pro1391, (05.06.2016.)

drukčije. Pri smanjenju porezne osnovice zbog gubitka iz prethodnih poreznih razdoblja, porezna se osnovica smanjuje najprije za gubitke starijega datuma.⁹

Porezna stopa bilo kojeg poreza jest veličina poreznog tereta. Obračunava prema utvrđenoj poreznoj osnovici. Stopa poreza na dobit u RH je proporcionalna, odnosno ne mijenja se prema različitim visinama porezne osnovice te iznosi **20%**.

Upravo utvrđivanje porezne osnovice nakon završenog prvog koraka prema tablici 1. zapravo održava kako ekonomsku tako i poreznu snagu poslovnog subjekta i pokazuje eventualna odstupanja porezne obveze u odnosu na bruto dobit poslovanja i konačne porezne obveze.

pozicija utvrđena u prethodnim naznakama rada, a koja se pojavljuje nakon prvog koraka iz tablice 1. znači prvu poreznu osnovicu koja može biti i konačna porezna osnovica ukoliko porezni obveznik nema pravo koristiti neke od slijedećih olakšica:

Tablica 2: Porezne olakšice, oslobođenja i poticaji

r.b. PD-a	Pozicije obračuna
	VII. POREZNE OLAKŠICE, OSLOBOĐENJA I POTICAJI
45.	Olakšice i oslobođenja za potpomognuta područja
48.	Olakšice i oslobođenja za porezne obveznike u slobodnim zonama
49.	Olakšice prema čl. 8., 9., 25. i 26. Zakona o poticanju ulaganja i čl.43.a. st.1. i 2. Pravilnika
50.	Olakšice prema čl.25. zakona o poticanju ulaganja i čl.43.a. st.3. Pravilnika

Izvor: obrada autora prema zakonskim određenjima Zakona o porezu na dobit

Olakšice su usmjerene ka djelomičnom oslobođenju od plaćanja poreza na dobit na područjima posebne državne skrbi, **djelomičnom ili potpunom oslobođenju** od plaćanja poreza obveznika koji posluju u **slobodnim zonama** te poreznih obveznika koji su osnovani u svrhu **profesionalne rehabilitacije** i **zapošljavanja osoba s invaliditetom** i povlastice za **novozaposlene** i ulaganja.

⁹ Ministarstvo financija RH, raspoloživo na: www.mfin.hr, (15.06.2016.)

Mikro, mali i srednji poduzetnici koji su korisnici državne potpore mogu osnovicu za obračun poreza na dobit ili dohotka od samostalne djelatnosti umanjiti do 80% opravdanih troškova tako da smanjenje porezne osnovice uvećaju za: 20 postotnih bodova (mikro i mali poduzetnici), 10 postotnih bodova (srednji poduzetnici). Sastoje se od poticaja za mikro poduzetnike, Poticaje ulaganja i Poticaje zapošljavanja. Nositelji poticajnih mjera su trgovačka društva i poduzetnici fizičke osobe (obrtnici) obveznici poreza na dobit registrirani na teritoriju RH, koji koriste poticajne mjere. Poticaji za mikropoduzetnike određeni su sa nekoliko kriterija, i to upravo kako je prikazano u tablici 3.

Tablica 3: Poticaji za mikro poduzetnike, male, srednje i velike poduzetnike

Iznos investicije u (kunskoj protuvrijednosti)	Obveza otvaranja novih radnih mjesta	Stope poreza na dobit	Trajanje povlastice od godine početka investicije
Minimalno 50.000 EUR	<i>Unutar godine dana nakon početka investicije najmanje 3 nova radna mjesta</i>	10%	<i>5 godina od godine početka investicije</i>
1.000.000 EUR	<i>Otvaranje najmanje 5 novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem</i>	10%	<i>10 godina od godine početka investicije</i>
1.MIL EUR do 3. MIL EUR	<i>Otvaranje najmanje 10 novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem</i>	5%	<i>10 godina od godine početka investicije</i>
više od 3 MIL EUR	<i>Otvaranje najmanje 15 novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem</i>	0%	<i>10 godina od godine početka investicije</i>

Izvor: Ministarstvo financija RH, Porezna Uprava: Hrvatski porezni sustav, Zagreb, (30.01.2016.)

Porezne potpore za mikropoduzetnike vezana su za ulaganja u visini iznosa protuvrijednosti kuna od minimalno **50.000,00 eura**. Stopa poreza na dobit umanjuje se za **50%** od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do pet godina od godine početka investicije, uz uvjet otvaranja najmanje **tri nova radna mjesta** povezana s projektom ulaganja, i to unutar razdoblja od godinu dana od početka ulaganja.

Porezne potpore za male, srednje i velike poduzetnike: Za ulaganja u visini iznosa protuvrijednosti kuna do **1.000.000,00 eura**, korisniku potpore, stopa poreza na dobit umanjuje se za **50%** od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do **10 godina** od godine početka ulaganja, uz uvjet otvaranja najmanje **pet novih radnih mjesta** povezanih s ulaganjem.

Za ulaganja u visini iznosa protuvrijednosti kuna od **1.000.000,00 do 3.000.000,00 eura**, korisniku potpore, stopa poreza na dobit umanjuje se za **75 %** od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do **10 godina** od godine početka ulaganja, uz uvjet popunjavanja najmanje **10 novih radnih mjesta** povezanih s ulaganjem.

Za ulaganje u visini iznosa protuvrijednosti kuna više od **3.000.000,00 eura**, korisniku potpore, stopa poreza na dobit umanjuje se za **100%** od propisane stope poreza na dobit u razdoblju do **10 godina** od godine početka ulaganja, uz uvjet otvaranja najmanje **15 novih radnih mjesta** povezanih s ulaganjem.

Zbog primjene poreznih poticaja, oslobođenja i olakšica postoje razlike između efektivnih i stvarnih, zakonskih stopa oporezivanja, a pozitivan se utjecaj poreza na dobit na gospodarska kretanja u RH očituje kroz privlačenje inozemnih ulaganja.

2.3. Porezna stopa: stanje i kretanje

Prema važećim hrvatskim poreznim određenjima porez na dobit na utvrđenu poreznu osnovicu obračunava se i plaća po stopi od 20%. No, to ujedno i ne znači kako će i obveza poreza na dobit za plaćanje biti obračunata po stopi od 20%. Razlika između opće stope poreza na dobit i efektivne stope poreza na dobit može biti značajna.

U Europskoj Uniji visina stope po kojoj se obračunava porez na dobit varira od države do države. Europska Unija ne odlučuje izravno o naplati poreza ili utvrđivanju visine porezne stope već svaka članica zasebno kreira vlastiti porezni sustav u skladu sa situacijom u gospodarstvu i potrebama nacionalnog proračuna. Razlike u oporezivanju dobiti među članicama su u visini stope, kako u visini redovne stope, tako i u visini povlaštenih stopa koje se koriste za poticanje poduzetništva i općenito razvoja slabije razvijenih dijelova države. No, usprkos razlikama u oporezivanju među članicama, teži se usklađivanju sustava.

2.3.1. Analiza kretanja stope poreza na dobit u EU 1995 – 2014.

Eurostat je 21. svibnja 2014. godine objavio priopćenje (STAT/12/77) u kojem upućuje na nastavak trenda pada stopa poreza na dobit. Cilj izvještaja je dati pregled trendova poreznih prihoda, porezne strukture i reformi zadnjih godina. Najviše stope poreza na dobit u 2014. Godini zabilježile su Belgija (34%), Njemačka (30.2%) i Italija (31.4%), dok su najniže stope poreza na dobit zabilježene u Bugarskoj (10%) i Irskoj (12.5%). Podaci potječu iz **publikacije Trendovi oporezivanja u Europskoj uniji (Taxation trend in the European Union)**, objavljene 2014. godine, što su zajednički pripremili Eurostat (službeni ured Europske unije) i Glavna direkcija za poreze i Carinsku uniju Komisije EU-a.

Publikacija sadrži usklađene porezne pokazatelje na osnovi Europskog sustava nacionalnog gospodarskog zajedničkog računa (ESVG 95), što omogućuje točnu usporedbu poreznih sustava i porezne politike različitih država članica. Iz tablice 4. je vidljivo da su se stope poreza na dobit u određenim zemljama značajno smanjile u promatranom periodu kao rezultat velikih potreba za stranim investicijama.¹⁰

Usporedna analiza poreznih poticaja za investicije u sklopu poreza na dobit pojedinačnih zemalja članica EU-a ukazuje pak na još uvijek veliku neusklađenost i netransparentnost. Gotovo svaki porezni sustav ima neka specifična rješenja, odnosno poticaje karakteristične samo za tu zemlju. Sustav oporezivanja dobiti poduzeća koji se primjenjuje u RH mogao bi sa stanovišta potencijalnih stranih investitora biti ocijenjen kao privlačan, međutim to nije dovoljno za privlačenje izravnih stranih investicija, jer na njih utječu i mnogi drugi nefiskalni čimbenici.¹¹

¹⁰Taxation trends in the European union, raspoloživo na:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/2015/report.pdf, (11.03.2016.)

¹¹ Economic analysis of taxation, raspoloživo na:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/index_en.htm, (11.03.2016.)

Tablica 4: Razlika visine stope poreza na dobit članica EU (1995. – 2014.)

DRŽAVA ČLANICA	Stopa poreza na dobit 1995. god u %	Stopa poreza na dobit 2000. god u %	Stopa poreza na dobit 2012. god u %	Stopa poreza na dobit 2013. god u %	Stopa poreza na dobit 2014. god u %
Belgija	40,2	40,2	34	34	34
Bugarska	40	32,5	10	10	10
Češka	39	31	19	19	19
Danska	34	32	25	24,5	23,5
Njemačka	56,7	51,6	30,2	30,2	30,2
Estonija	26	26	21	21	20
Irska	38	24	12,5	12,5	12,5
Grčka	40	40	26	26	29
Španjolska	35	35	30	30	28
Francuska	36,7	37,8	38	38	38
Hrvatska	25	35	20	20	20
Italija	53,2	41,3	31,4	31,4	31,4
Cipar	25	29	12,5	12,5	12,5
Latvija	25	25	15	15	15
litva	29	24	15	15	15
Luksemburg	40,9	37,5	29,2	29,2	29,2
Mađarska	19,6	19,6	20,6	20,6	20,6
Malta	35	35	35	35	35
Nizozemska	35	35	25	25	25
Austrija	34	34	25	25	25
Poljska	40	30	25	25	25
Portugal	39,6	35,2	19	19	19
Rumunjska	38	25	31,5	31,5	29,5
Slovenija	25	25	16	16	16
Slovačka	40	29	17	17	17
Finska	28	29	23	22	22
Švedska	28	28	24,5	20	20
Engleska	33	30	23	21	22
Irska	33	30	20	20	20
Norveška	28	28	28	27	27
Prosječna stopa	34,66	31,82	23,38	23,08	23,01

Izvor: Taxation trend in the European Union, raspoloživo na: www.ec.europa.eu, (13.03.2016.)

2.3.2. Analiza kretanja stope poreza na dobit u Hrvatskoj 1995. – 2014.

Prema prosječnom poreznom opterećenju Hrvatska se nalazi daleko **ispod prosjeka** većine zemalja **članica Europske unije**. Kada se uspoređuje sustav oporezivanja dobiti poduzeća u RH sa sustavima oporezivanja dobiti u zemljama članicama EU-a, tada može se kazati kako je on koncipiran na vrlo sličnim načelima. Karakterizira ga jednostavnost, transparentnost, niska nominalna stopa te privlačni investicijski poticaji za izravne strane investicije. Pritom valja naglasiti kako je fiskalna klima povezana s oporezivanjem dobiti u

RH čak i za nijansu povoljnija od one koju možemo zateći u tranzicijskim zemljama članicama EU-a.

Zakon o porezu na dobit koji se primjenjivao od **1. siječnja 1994. godine** dopunjavao je tematiku poreza na dohodak zasnovanu na potrošnom načelu. Porez se plaćao po stopi od **25%**, te je omogućivao odbijanje zaštitne kamate od porezne osnovice, što je svakako bilo glavno obilježje tog zakona. Tako je zaštitna kamata bila svojevrsna porezna olakšica za poduzetnike jer se nije oporezivao prinos od vlastitog kapitala. Zaštitna kamata se izračunavala po stopi od 5% na uloženi kapital i mogla se odbiti od osnovice poreza na dobit. Naime, cilj tadašnjeg zakona bilo je oporezivati samo ono što se troši, a izuzeti sve što se štedi ili investira. Od plaćanja poreza također su bile izuzete i kamate na štednju, kapitalni dobiti te dividende.

Godine 1996. stopa poreza povećala se na **35%** kako bi se izjednačila s gornjom stopom poreza na dohodak i time spriječio prelazak obveznika iz sustava poreza na dohodak u sustav poreza na dobit. Od **2001. godine** počinje posve nov način oporezivanja dobiti. Njegova glavna obilježja su ukidanje zaštitne kamate, drugačije određivanje porezne osnovice kao razlike između prihoda i rashoda, sniženje porezne stope s 35 na 20%, propisivanje olakšica i oslobođenja te poticaja ulaganjima i zapošljavanju. Radi pojednostavnjenja i uklanjanja nekih slabosti u sustavu oporezivanja dobiti, od 1. siječnja 2005. godine u primjeni je novi tekst Zakona o porezu na dobit koji je naknadno u dva navrata mijenjan.

3. PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA U GOSPODARSTVU HRVATSKE

3.1. Uvodno

Prerađivačka industrija je vrlo važna za ukupan gospodarski razvitak i rast, prije svega zbog njezinog udjela u bruto-društvenom proizvodu zemlje, zbog utjecaja na području zaposlenosti, udjela u ukupnom izvozu i pri stvaranju uvjeta za ravnomjeran regionalni razvoj. Prerađivačku industriju u Hrvatskoj u proteklom razdoblju karakteriziraju promjene koje se očituju u povećanju značajnosti i obujma proizvodnje u onim djelatnostima koje nisu tehnološki intenzivne. Konkurentan i efikasan industrijski sektor primarno ovisi o sposobnosti same industrije da se neprekidno prilagođava i reagira na promjene u okruženju, te usmjerava svoje aktivnosti na strukturne reforme i prilagodbe zahtjevima tržišta.

U nadolazećem razdoblju nužno je definirati nove mjere koje bi pokrenule novi industrijski zamah. Naglasak bi trebao biti na nastavku procesa strukturnih prilagodbi i reformi u ekonomskom sustavu, repozicioniranje tradicionalnih industrija i djelatnosti s pomakom prema proizvodima više dodane vrijednosti. Hrvatskoj prerađivačkoj industriji potrebna je tehnološka obnova kako bi se smanjio jaz između potražnje i ponude proizvoda više razine tehnološke složenosti.¹²

Ciljevi industrijske politike u predpristupnom razdoblju Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji, utvrđeni su dokumentom **„Industrijska politika Republike Hrvatske u pripremi za članstvo u EU“**. Ista sadrži smjernice za početak procesa restrukturiranja i privatizacije u ključnim sektorima u poteškoćama, uključujući industriju čelika i brodogradnju. Ažuriranje toga dokumenta znači izradu **„Industrijske strategije za razdoblje 2013.-2020.“**, kojom će se definirati razvojne politike za prerađivačku industriju u nadolazećim godinama, a Strategija bi trebala biti usklađena sa strateškim europskim dokumentom **„Europe 2020“**. Trebala bi sadržavati analize konkurentnosti pojedinih industrijskih sektora i pojedinačne razvojne strategije, te odrediti jasne i mjerljive ciljeve koji se žele postići, kao i konkretne mjere koje je potrebno poduzeti da bi se ti ciljevi ostvarili.

¹² Ministarstvo gospodarstva, raspoloživo na: www.mingo.hr, (12.02.2016.)

3.2. Klasifikacija prerađivačke industrije

Sektor za industrijsku politiku nadležan je za sljedeće sektore prerađivačke industrije (prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007):¹³

1. Proizvodnja tekstila, odjeće, kože i srodnih proizvoda

- C 13 Proizvodnja tekstila
- C 14 Proizvodnja odjeće
- C 15 Proizvodnja kože

2. Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda, farmaceutskih proizvoda, gume i plastike i ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda

- C 20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda
- C 21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka
- C 22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike
- C 23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda

3. Proizvodnja metala i metalnih proizvoda

- C 24 Proizvodnja metala
- C 25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda osim strojeva i opreme

4. Proizvodnja elektroničkih i električnih proizvoda i strojeva

- C 26 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda
- C 27 Proizvodnja električne opreme
- C 28 Proizvodnja strojeva i uređaja
- C 29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica
- C 30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava
- C 32 Ostala prerađivačka industrija

5. Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića

- C 10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda
- C 11 Proizvodnja pića

6. Prerada drva i proizvoda od drva i pluta i proizvodnja namještaja; proizvodnja papira i proizvoda od papira

- C 16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala
- C 17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira
- C 31 Proizvodnja namještaja

¹³ Ministarstvo gospodarstva; raspoloživo na: www.mingo.hr, (13.02.2016.)

Tablica 5: Financijski rezultati poslovanja prerađivačke industrije u 2014. godini prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti

Šifra	DJELATNOSTI	Br. poduzeća	Prosje. broj zaposl.	Ukupni prihod	Dobit razdoblja	Gubitak razdoblja
C	Prerađivačka ind.	474	11.110	6.277	219	303
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	65	3.083	2.327	97	53
11	Proizvodnja pića	17	466	239	5	48
13	Proizvodnja tekstila	14	81	20	0	1
14	Proizvodnja odjeće	29	953	122	8	13
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3	2	1	0	0
16	Prerada drva i proizvoda od drva, osim namještaja	55	737	335	15	18
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	12	529	516	0	21
18	Tiskanje i umnožavanje tiskanih zapisa	29	135	36	2	3
20	Proizvodnja kemikalija i kem. proizvoda	11	964	742	11	0
21	Proizvodnja farmaceutskih proizvoda	1	0	0	0	0
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	39	347	121	3	2
23	Proizv. ost. nemetalnih mineralnih proizvoda	25	682	525	26	47
24	Proizvodnja osnovnih metala	3	100	15	0	3
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	62	866	303	14	36
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	10	106	28	5	0
27	Proizvodnja električne opreme	3	13	8	0	2
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d.n.	29	956	732	27	10
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	6	14	2	0	0
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	5	104	15	0	1
31	Proizvodnja namještaja	26	726	130	4	43
32	Ostala prerađivačka industrija	18	225	54	1	0
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	12	21	5	0	0
	UKUPNO gospodarstvo:	3.775	35.838	22.326	686	1.912

Izvor: www.hgk.hr, Hrvatska gospodarska komora, (17.02.2016.)

Tablica 6: Broj poduzetnika prerađivačke industrije u ukupnom broju poduzetnika 2014.

Područje djelatnosti	Ukupan broj poduzetnika	Broj poduzetnika koji su poslovali s dobitkom	Broj poduzetnika koji su poslovali s gubitkom
Prerađivačka industrija	11.986	8.022 66,93%	3.964 33,07%
Ukupni broj poduzetnika RH	101.191		
Učešće prerađivačke industrije	11,84 %		

Izvor: obrada autora prema podacima FINA

Podaci iz **tablice 6.** pokazuju kako je učešće poduzetnika prerađivačke industrije 11,84% ukupnih poduzetnika Hrvatske u 2014. godini. Nadalje, ističe se kako 66,93% poduzetnika prerađivačke djelatnosti posluje pozitivno, što znači da je kako s aspekta vlasnika ova industrija od velikog značenja.

3.3. Rezultati poslovanja prerađivačke industrije u 2014. godini

Kao zemlja članica Europske unije, Hrvatska je uključena u nomenklaturu prostornih jedinica za statistiku (NUTS). U kolovozu 2012. godine Europska komisija prihvatila je prijedlog podjele Republike Hrvatske na dvije 2 regije, odnosno na **Kontinentalnu Hrvatsku** i **Jadransku Hrvatsku**. Korištenje nove klasifikacije za potrebe Kohezijske politike započelo po stupanju Hrvatske u članstvo u EU, odnosno od 1. srpnja 2013. godine.¹⁴ **Kontinentalna Hrvatska** obuhvaća prostor na kojem živi 2,96 milijuna stanovnika, pri čemu BDP po stanovniku ove regije čini 64,1% prosjeka EU 27. Na području koje obuhvaća **Jadranska Hrvatska** živi 1,47 milijuna stanovnika te je BDP po stanovniku na 62,1% EU prosjeka. Isto pokazuje da obje regije spadaju u tzv. manje razvijene regije, čiji je BDP po stanovniku manji od 75% EU prosjeka.

Tablica 7: Statička podjela Hrvatske na dvije regije

KONTINENTALNA HRVATSKA		JADRANSKA HRVATSKA	
Grad Zagreb	Virovitičko-podravska	Primorsko-goranska	
Zagrebačka županija	Požeško-slavonska	Ličko-senjska	
Krapinsko-zagorska	Brodsko-posavska	Zadarska županija	
Varaždinska	Osječko-baranjska	Šibensko-kninska	
Koprivničko-križevačka	Vukovarsko-srijemska	Splitsko-dalmatinska	
Međimurska	Karlovačka	Istarska županija	
Bjelovarsko-bilogorska	Šisačko-moslavačka	Dubrovačko-neretvanska	

Izvor: www.dzs.hr, Državni zavod za statistiku, (20.02.2016.)

¹⁴ Financijska agencija RH, raspoloživo na: www.fina.hr., (15.06.2016.)

Prema rezultatima poslovanja poduzetnika Hrvatske u 2014. godini rangiranim po regijama, u **Kontinentalnoj Hrvatskoj** su 61.993 poduzetnika imala registrirano sjedište, a u **Jadranskoj Hrvatskoj** 39.198 poduzetnika.

Tablica 8: Osnovni financijski rezultati poslovanja po regijama u RH

Financijski podaci	Kontinentalna Hrvatska	Jadranska Hrvatska	Ukupno RH
Broj poduzetnika	61.993	39.198	101.191
Zaposleni	603.821	227.107	830.928
Ukupni prihodi	487.380	125.061	612.441
Ukupni rashodi	482.063	122.935	604.998
Dobit razdoblja	22.495	7.896	30.392
Gubitak razdoblja	20.183	6.679	26.862
Neto dobit/neto gubitak	2.312	1.217	3.529
Neto plaća	4.909	4.430	4.778

Izvor: www.fina.hr., Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja, (21.02.2016.)

Poduzetnici **Jadranske Hrvatske**, njih 39.198, sa 227.107 zaposlenih, ostvarili su 125,1 milijardu kuna ukupnih prihoda, 122,9 milijardi ukupnih rashoda, dobit razdoblja u iznosu 7,9 milijardi, gubitak razdoblja 6,7 milijardi i ostvarili pozitivan financijski rezultat, neto dobit od 1,2 milijarde kuna. Prosječna mjesečna obračunata plaća iznosila je 4.430 kn i bila je za 9,8% manja od plaće poduzetnika Kontinentalne Hrvatske i 7,3% manja od prosječne plaće svih poduzetnika Hrvatske. Poduzetnici **Kontinentalne Hrvatske** zapošljavali su 603.821 radnika i ostvarili slijedeće financijske rezultate; 487,4 milijardi ukupnih prihoda, 482,1 milijarde ukupnih rashoda, 22,5 milijardi dobiti razdoblja, 20,2 milijarde gubitka razdoblja, 2,3 milijarde neto dobiti, a prosječna mjesečna obračunata plaća iznosila je 4.909 kn što je 2,7% više od plaće svih poduzetnika Hrvatske (4.778 kn).¹⁵

Podaci pokazuju kako od ukupnog broja poduzetnika Hrvatske, 62% ima registrirano sjedište u Kontinentalnoj Hrvatskoj, a 38% poduzetnika u Jadranskoj Hrvatskoj. Od ukupnog broja zaposlenih, 73% zaposleno je kod poduzetnika u Kontinentalnoj Hrvatskoj, a 27% kod poduzetnika u Jadranskoj Hrvatskoj. U odnosu na proteklu godinu u Kontinentalnoj Hrvatskoj je povećan broj zaposlenih za 2,2% a u Jadranskoj Hrvatskoj za 4,3%. Prerađivačka industrija, trgovina, građevinarstvo i stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti u 2014. godini imale su najveći broj poduzetnika, kako u Kontinentalnoj tako i u Jadranskoj Hrvatskoj. Poduzetnici

¹⁵ Državni zavod za statistiku – Financijski rezultati poslovanja po regijama, raspoloživo na: [www.dzs.hr http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/ljetopis/2013/sljh2013.pdf](http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/ljetopis/2013/sljh2013.pdf), (23.02.2016.)

prerađivačke industrije Kontinentalne Hrvatske ostvarili su neto dobit od 1,6 milijardi kuna (smanjenje od 50,1%).

3.4. Analiza kretanja poreza na dobit poduzetnika Hrvatske

U nastavku rada u **tablici 9.** daje se prikaz kretanja poreza na dobit za razdoblje 2010. do 2013. godine.

Tablica 9: Financijski rezultati poduzetnika Republike Hrvatske

Opis	2010	2011	2012	2013
Dobit prije oporezivanja	33.666.836.964	38.262.449.537	38.388.097.074	34.639.382.126
Gubitak poslovne godine	25.395.445.909	25.848.960.979	29.195.384.274	27.195.939.795
Porez na dobit	5.955.792.512	5.233.555.448	4.215.796.966	3.913.950.313
Ukupna aktiva	1.038.409.652.762	1.079.490.126.172	1.062.413.428.942	1.066.381.409.644
Ukupni broj poduzetnika RH	////////////////////	98.530	97.254	101.191

Izvor: obrada autora prema Financijski rezultati poduzetnika Republike Hrvatske 2013, Zagreb, lipanj 2014.

Prema podacima iz **tablice 9.** može se zaključiti kako je u razdoblju od 2010. godine do 2013. godine prisutan trend porasta ukupnog broja poduzetnika, samo određenom oscilacijom u 2012. godini. Zaključak o trendu porasta za porez na dobit nije moguće iznijeti, jer kao što je to vidljivo porez na dobit ima negativan trend za promatrano razdoblje. U 2013. godini ostvaren je pad poreza na dobit za 34,27% u odnosu na 2010. godinu.

4. POREZ NA DOBIT U PRERAĐIVAČKOJ INDUSTRIJI REPUBLIKE HRVATSKE

4.1. Uzorak istraživanja

Istraživanje koje će se provesti u nastavku rada analizirati će porez na dobit u prerađivačkoj industriji u RH na primjeru **pet odabranih društava**. Analizirati će se financijski izvještaji "listanih" društava preuzetih prema popisu Zagrebačke burze u 2015. godini. Metodama analize i usporedbe analizirati će se ekonomski i porezni potencijal za trogodišnje razdoblje (2012-2014). Financijski izvještaji iz kojih će se koristiti podatci su bilanca i račun dobiti i gubitka. Uzorak će činiti sljedeće kompanije: **AD Plastik Group d.d., Kraš d.d., Saponia Osijek d.d., Atlantic Grupa d.d. i Badel 1862 d.d.**

AD Plastik Group d.d. najveći je hrvatski proizvođač plastičnih dijelova za automobilsku industriju. Društvo je nastalo 1992. godine izdvajanjem iz bivše Jugoplastike, da bi se 1996. godine oblikovalo kao dioničko društvo, pod današnjim imenom. Privatizirano je 2001. godine, na bazi tzv. programa radničkog dioničarstva, koji je uspješno realiziran, stoga su djelatnici AD Plastik-a danas vlasnici skoro jedne petine dionica svoje kompanije. Društvo proizvodi i razvija proizvode iz plastičnih materijala za autoindustriju. Provode kontinuirano unapređenje u području istraživanja i razvoja proizvodnih procesa. Primjenom nove poslovne politike postaju tržišni lider u razvoju i proizvodnji plastičnih proizvoda u Istočnoj Europi.¹⁶

Kraš d.d. je vodeći proizvođač konditorskih proizvoda, te jedna od najvećih u jugoistočnoj Europi. Dugogodišnja usmjerenost ka proizvodnji originalnih, visokokvalitetnih proizvoda i osigurava Krašu vodeću poziciju konditorskog proizvođača u regiji. Njegovi brandovi su Bajadera, Griotte deserta, Dorina čokolade, Životinjsko carstvo, Domaćica, Napolitanke, Kiki i Bronhi bomboni. Društveno poduzeće se 1992. godine transformira u dioničko društvo Kraš. Godišnja proizvodnja društva premašuje količinu od 33.000 tona konditorskih proizvoda, od kojih se skoro polovina uspješno izvozi na sva svjetska tržišta. Razvojni planovi usmjereni su prema snažnoj izvoznoj orijentaciji, uz naglasak na jačanju vodeće pozicije na tržištima regije. Kraš je vlasnik i dviju tvornica, MIRE - najveće tvornice keksa i vafla u Prijedoru i KAROLINE, tvornice za proizvodnju keksa, vafla i slanica, u Osijeku.

¹⁶ Ad Plastik d.d., raspoloživo na: www.adplastik.hr, (27.02.2016.)

Saponia Osijek d.d. danas je vodeća deterdžentsko – toaletna industrija sa tradicijom dužom od 118. godina. Od obrtničke radionice za proizvodnju sapuna razvila se do najvećih proizvođača deterdženata i sredstava za pranje u kućanstvu u ovom dijelu Europe. Više od stotinu godina poznati su po svojim robnim markama. Neki od prepoznatljivih su: Faks Helizim, Rubel, Ornel, Likvi, Zirodent. Dinamično i izrazito konkurentno tržište tjeraju na stalno inoviranje, rušenje postavljenih ciljeva i stvaranje novih.¹⁷

Atlantic Grupa d.d. je danas jedna od vodećih prehrambenih kompanija u regiji s poznatim regionalnim robnim markama. Uz asortiman vanjskih partnera, podržava snažan vlastiti sustav distribucije u regiji. Proizvodi Atlantic Grupe imaju značajnu prisutnost u Rusiji, zemljama Zapadne Europe, Njemačke, Velike Britanije, Italije. Društvo je osnovano 1991. godine osnivanjem Atlantic Tradea čija je osnovna djelatnost bila distribucija robe široke potrošnje. Danas Atlantic Grupa ukupno zapošljava oko 5000 ljudi. Sjedište kompanije je u Zagrebu, a proizvodni pogoni se nalaze u Hrvatskoj, Njemačkoj, Sloveniji, BiH, Srbiji i Makedoniji, te tvrtke i predstavništva u 11 zemalja.¹⁸

Badel 1862 d.d. najveći je i najstariji proizvođač vina i alkoholnih pića u Hrvatskoj, koji kvalitetom svojih proizvoda nastavlja i oplemenjuje bogatu tradiciju naslijeđenu od renomiranih kompanija Pokorny, Patria, Arko i Badel Vinoprodukt. 1862. godine Franjo Pokorny postavio je temelje proizvodnje alkoholnih pića. Ulaskom u 21. stoljeće Badel 1862 pušta u rad modernu punionice izvorske i mineralne vode u Apatovcu, podno Kalnika. Od 2006. godine u Badel Grupi djeluje i Eurobev d.o.o. (tvrtka koja proizvodi voćne sokove, nektare i sirupe te gazirana i negazirana osvježavajuća bezalkoholna pića), koji je početkom 2011. godine integriran u sustav Badela 1862 d.d. Sa 4 vinarije u svom sastavu objedinjeno je cjelokupno bogatstvo vinorodnog područja Hrvatske. Uz proizvodnju jakih alkoholnih pića, vina, bezalkoholnih pića i licencu PepsiCo asortimana, Badel 1862 je i ekskluzivni zastupnik za tržište Hrvatske svjetskih poznatih proizvođača jakih alkoholnih pića: Tradall, Marie Brizard, Borco i Underberg.¹⁹

¹⁷ Saponia Osijek d.d., raspoloživo na: www.saponia.hr, (27.02.2016.)

¹⁸ Atlantic Grupa d.d., raspoloživo na: www.atlantic.hr, (27.02.2016.)

¹⁹ Badel 1862 d.d., raspoloživo na: www.badel1862.hr, (27.02.2016.)

4.2. Analiza ekonomskog potencijala

Prema odabranim društvima sa Zagrebačke burze tablično ćemo prikazati odnos prihoda i rashoda, poreza na dobit, te dobiti/gubitka nakon oporezivanja promatranih društava za razdoblje 2012. - 2014. godinu.

Tablica 10: Račun dobiti i gubitka AD PLASTIK d.d. 2012. – 2014.

Pozicije	2012.	2013.	2014.
Ukupni prihodi	845.114.356	904.886.798	981.495.131
Ukupni rashodi	784.639.909	876.480.595	976.434.578
Dobit/gubitak prije oporezivanja	60.474.447	28.406.203	5.060.553
Porez na dobit	4.449.212	754.102	143.599
Dobit/gubitak nakon oporezivanja	56.025.235	27.652.101	4.916.954

Izvor: www.zse.hr,

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2013. Godinu, (01.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2013. Godinu, (07.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2013. Godinu, (15.03.2016.)

Za **AD Plastik Grupu** u razdoblju 2012. do 2014. u stalnom je rastu ukupnih prihoda usprkos izazovima koje pred njih stavlja trenutna situacija u europskoj autoindustriji. U 2012. godini AD Plastik Grupa ostvarila je, rast prihoda od prodaje za 4,75% u odnosu na prethodnu godinu. AD Plastik d.d. u 2012. godini ostvario je neto dobit od 56 milijuna kuna i u korist državnog proračuna je uplatilo značajna sredstva iznosa poreza na dobit. Društvo je u 2012. godini isplatilo dividendu u iznosu od 8,00 HRK po jednoj dionici.²⁰

U poslovnoj **2013. godini** došlo je do smanjenja marži. U 2013. godini AD Plastik Grupa ostvarila je rast prihoda od 8,14% u odnosu na godinu prije. Temeljem ostvarenih investicija u Hrvatskoj za projekt Edison te prema rješenju Ministarstva gospodarstva planira se korištenje umanjene stope poreza na dobit (s 20% na 0%) i u 2013. godini. Poslovnu

²⁰ Ad Plastik d.d. (2012.): Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31.prosinca 2012.Godine, (Internet), raspoloživo na www.zse.hr , (01.03.2016.)

godinu društvo je završilo sa neto dobiti u iznosu od 27 milijuna kn, i u korist državnog proračuna je uplatilo značajna sredstva iznosa poreza na dobit.²¹

Nakon šest godina uzastopnog pada prodaje automobila u Europskoj uniji, najvećem tržištu **AD Plastik Grupe**, konačno je došlo do stabilizacije tržišta te je ostvaren rast prodaje u EU od 5,6% u **2014. godini**. Uspješan start prodaje određenih modela automobila na tržištu generirao je rast proizvodnje u Hrvatskoj, a samim time i porast prihoda od prodaje na razini ADP Grupe. Zabilježila je porast prihoda od prodaje u 2014. godini za 6,4 % u odnosu na prethodnu godinu, zbog rasta prodaje u Hrvatskoj. U tijeku je proširenje proizvodnih kapaciteta za 20% u tvornici u Solinu. Poslovnu godinu društvo je završilo sa neto dobiti u iznosu od preko 4 milijuna kn.

Tablica 11: Račun dobiti i gubitka KRAŠ d.d. 2012. – 2014.

Pozicije	2012.	2013.	2014.
Ukupni prihodi	1.037.960.410	1.007.881.914	1.022.933.777
Ukupni rashodi	1.032.079.067	995.114.673	1.001.218.544
Dobit/gubitak prije oporezivanja	5.881.343	12.767.241	27.715.233
Porez na dobit	3.848.427	2.584.762	7.719.613
Dobit/gubitak nakon oporezivanja	2.032.916	10.182.479	13.995.620

Izvor: www.zse.hr,

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2012. Godinu, (01.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2013. Godinu, (07.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2014. Godinu, (15.03.2016.)

Kraš Grupa je u poslovnoj **2012. godini** ostvarila je ukupni prihodi u visini od 1.037 milijuna. U odnosu na 2011. godinu smanjeni su ukupni prihodi za 9,0% , dok su ukupni rashodi smanjeni za 75,7 milijuna kuna, odnosno za 6,8%. Nepovoljan utjecaj na rashode imale su povećane cijene šećera, biljnih masnoća, koštuničavog voća i energenata. Nakon pokrića ukupnih rashoda poslovanja ostvarili su dobit prije oporezivanja u iznosu od 5,9 milijuna kuna, dok neto dobit razdoblja iznosi 2 milijuna kuna. Na obujam prodaje na

²¹Ad Plastik d.d. (2013.): Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31.prosinca 2013.Godine, (Internet), raspoloživo na www.zse.hr , (07.03.2016.)

domaćem tržištu kao i na tržištima zemalja u regiji kontinuirano utječe pad potrošnje izazvan padom kupovne moći potrošača.

U poslovnoj **2013. godini** ostvareni su ukupne prihode u iznosu od 1.007,9 milijuna kuna. Ukupni rashodi u poslovnoj 2013. godini ostvareni su u iznosu od 995,1 milijuna kuna. U odnosu na 2012. godinu smanjeni su ukupni prihodi za 2,9%, dok su ukupni rashodi smanjeni za 37 milijuna kuna, odnosno za 3,6%. Kraš Grupa je u poslovnoj 2013. godini nakon pokrića ukupnih rashoda poslovanja ostvarila dobit prije oporezivanja u iznosu od 12,7 milijuna kuna, dok neto dobit razdoblja iznosi 10,1 milijuna kuna. Društvo je u korist državnog proračuna uplatilo značajan iznos sredstava poreza na dobit. Posebni napori društvo ulaže u aktivnosti oko plasmana i povećanja izvoza proizvoda na inozemnim tržištima Slovenije, Australije, SAD, Njemačke, Švedske, Crne Gore i Kosova.²²

Kraš Grupa je u poslovnoj **2014. godini** ostvarila ukupne prihode u iznosu od 1.023,0 milijuna kuna. Ukupni rashodi u poslovnoj 2014. godini ostvareni su u iznosu od 1.001,2 milijuna kuna. U odnosu na poslovnu 2013. godine ukupni prihodi veći su za 2,5 %, dok su ukupni rashodi veći za 1,6%. U poslovnoj 2014. godini nakon pokrića ukupnih rashoda poslovanja ostvarila je dobit prije oporezivanja u iznosu od 21,7 milijuna kuna, dok neto dobit razdoblja iznosi 13,9 milijuna kuna. Društvo je u korist državnog proračuna uplatilo značajan iznos sredstava poreza na dobit.

Tablica 12: Račun dobiti i gubitka SAPONIA OSIJEK d.d. 2012.-2014.

Pozicije	2012.	2013.	2014.
Ukupni prihodi	765.567.704	806.244.009	1.056.447.047
Ukupni rashodi	756.514.000	798.048.185	1.047.197.682
Dobit/gubitak prije oporezivanja	9.053.704	8.195.824	9.249.365
Porez na dobit	1.349.310	1.237.777	166.735
Dobit/gubitak nakon oporezivanja	7.704.394	6.958.047	9.082.630

Izvor: www.zse.hr,

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2012. Godinu, (01.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2013. Godinu, (07.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2014. Godinu, (15.03.2016.)

²² Kraš d.d. (2013.): Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31. prosinca 2013. Godine, (Internet), raspoloživo na www.zse.hr, (07.03.2016.)

Zahvaljujući poduzetim aktivnostima na tržištu i uloženim naporima za unapređenje proizvodnih i poslovnih procesa, **Grupa Saponia** ostvarila je pozitivne rezultate u razdoblju od **2012. godini** do 2014. godine. U 2012.godini Grupa je ostvarila ukupne prihode od 765,6 milijuna kuna, što je rast od 9,9 posto u odnosu na godinu prije. Prihodi od prodaje ostvareni su u iznosu od 735,9 milijuna kuna što je porast od 9,2 posto odnosno 62,2 milijuna kuna. U promatranom razdoblju ukupni rashodi Grupe iznose 756,5 milijuna kuna i rastu neznatno sporije od ukupnih prihoda. Ostvarena dobit prije oporezivanja iznosi 9,1 milijuna kuna. Ostvarena neto dobit za 2012.godinu iznosi 7,5 milijuna kuna.

U 2013. godini Saponia je ostvarila ukupne prihode od 806,2 milijuna kuna, što je rast od 5,3 posto u odnosu na prethodnu godinu. U promatranom razdoblju ukupni rashodi Grupe iznose 798,0 milijuna kuna i rastu neznatno sporije od ukupnih prihoda. Ostvarena dobit prije oporezivanja iznosi 8,2 milijuna kuna, a neto dobit 6,9 milijuna kuna.

Najznačajniji događaj u **2014. godini** za društvo **Saponia Osijek d.d.** bio je pridruživanje društva Kandid d.o.o Grupi Saponia. U 2014. godini ostvareni su ukupni prihodi od 1.056,4 milijuna kuna, uz trend rasta od 31,0 posto, dok su ukupni rashodi ostvareni u iznosu 1.047,2 milijuna kuna i veći su 31,2 posto. Ostvarena dobit prije oporezivanja iznosila je 9,3 milijuna kuna. Dobre poslovne rezultate društvo može zahvaliti prije svega rastu proizvodnje i ostvarenje rekordne mjesečne prodaje u lipnju 2014. godine, u uvjetima općeg pada maloprodaje i pada tržišnog udjela deterdžentske industrije.²³

²³ Saponia Osijek d.d. (2014.): Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31.prosinca 2014.Godine, (Internet), raspoloživo na www.zse.hr, (15.03.2016.)

Tablica 13: Račun dobiti i gubitka ATLANTIC GRUPA d.d. 2012. – 2014.

Pozicije	2012.	2013.	2014.
Ukupni prihodi	5.054.568.312	5.138.362.764	5.184.656.052
Ukupni rashodi	4.980.991.369	4.885.209.356	4.931.965.818
Dobit / gubitak prije oporezivanja	73.576.943	253.153.408	252.690.234
Porez na dobit	7.464.958	54.159.020	39.288.871
Dobit/gubitak nakon oporezivanja	66.111.985	198.994.388	213.401.363

Izvor: www.zse.hr,

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2012. Godinu, (01.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2013. Godinu, (07.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2014. Godinu, (15.03.2016.)

Poslovni model **Atlantic Grupe** pokazuje se stabilnim i u teškom gospodarskom okruženju, što pokazuju i potvrđuju ostvarenim financijskim rezultatima i pokretanju novih investicija. Atlantic Grupa je u razdoblju od **2012. godini do 2014. godine ostvaruje rast ukupnih prihoda**. U 2012. godini ukupni rashodi iznosili su 4.980 milijuna kuna. Ukupna dobit na kraju 2013. godine iznosila je 66 milijuna kuna, a u korist državnog proračuna uplaćen je iznos od 7,46 milijuna kuna.

Atlantic grupa je u **2013. godini** nastavila s rastom prihoda od prodaje uz poboljšanje profitabilnosti. Poslovni model Atlantic Grupe pokazuje se stabilnim i u teškom gospodarskom okruženju, što pokazuju i potvrđuju ostvarenim financijskim rezultatima i pokretanju novih investicija. Kao kompanija čije su dionice uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze već 25 kvartala u kontinuitetu ostvarujemo uspješne rezultate. U 2013. godini pokrenuta je značajna internacionalizacija poslovanja kompanije. U 2013. godini ostvareni su ukupni prihodi u iznosu 5.138,3 milijuna kuna što je 5,8% više od prethodne godine. Ukupni rashodi iznosili su 4.885,2 milijuna kuna. Ukupna dobit na kraju 2013. godine iznosila je 198,9 milijuna kuna.

Atlantic Grupa je u **2014. godini** nastavila bilježiti rast poslovanja. U 2014. godinu Atlantic Grupa bilježi prihode od prodaje i profitabilnost s ostvarenim 5.184,6 milijuna kuna prihoda od prodaje što predstavlja rast od 2,4% u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni

rashodi iznosili su 4.931,9 milijuna kuna. Dobit nakon oporezivanja iznosila je 213,4 milijuna kuna što je 7.2 posto više nego prethodne godine.

Tablica 14: Račun dobiti i gubitka BADEL 1862 d.d.

Pozicije	2012 godina	2013 godina	2014 godina
Ukupni prihodi	415.560.029	376.600.291	352.678.211
Ukupni rashodi	457.136.102	466.446.914	387.624.919
Dobit/gubitak prije oporezivanja	-41.576.073	-89.846.623	-34.946.708
Porez na dobit	-652.029	-80.483	-267.120
Dobit/gubitak nakon oporezivanja	-42.228.102	-89.927.106	-34.679.588

Izvor: www.zse.hr,

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2012. Godinu, (01.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2013. Godinu, (07.03.2016.)

Podaci poslovanja evidentirani na stranici Zagrebačke burze za 2014. Godinu, (15.03.2016.)

Ukupni prihodi grupe **Badel 1982** u **2012. godini** ostvareni su u iznosu 415 milijuna kuna, dok su ukupni rashodi iznosili 457 milijuna kuna. Ukupni gubitak na kraju 2012. godine u iznosu od 42 milijuna kuna, je manji od gubitka iz prethodne godine za 1,3 milijuna kuna. Poslovanje u 2012. godini obilježila je nelikvidnost.²⁴ **Badel 1862** je u **2013. godini** ostvarilo 376,6 milijuna kuna poslovnih prihoda, što je za 8.1% manje nego 2012. godine. Gubitak razdoblja iznosio je 89,9 milijun kuna što je 114% više nego u 2012. godini. Najveći uzroci gubitka su kamate i tečajne razlike u iznosu od 59,3 milijuna kuna, rezerviranja, te promijene vrijednosti zaliha. Badel 1862 je u postupku predstečajne nagodbe od 23.04.2013. godine, otvorenom zbog nelikvidnosti i neadekvatnosti kapitala.

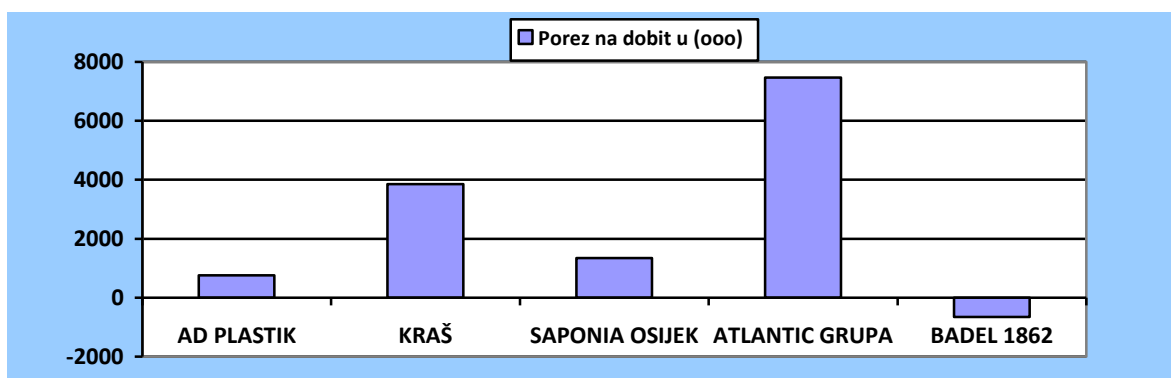
Rezultate poslovanja Grupe **Badel 1862** u **2014. godini**, obilježava specifičnost uvjeta poslovanja, koja je trenutno u procesu predstečajne nagodbe. Unatoč navedenom, provedene su određene mjere restrukturiranja i reorganizacije poslovanja kako u matici, tako i u pojedinim društvima grupe. Poslovni prihodi grupe u 2014. godini iznosili su 352 milijuna kuna ili 6,2% manje u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni poslovni rashodi iznosili su 387 milijuna kuna ili 12,9% manje u odnosu na prethodnu godinu. Neto gubitak poslovanja na

²⁴ Badel 1862 d.d. (2012.), Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31.prosinca 2012.Godine, (Internet), raspoloživo na www.zse.hr, (03.03.2016.)

kraju 2014. godine iznosi 34,7 milijuna kuna, što je za 51,5 milijuna kuna bolje od rezultata poslovanja prethodne 2013. Godine.

5.3. Analiza kretanja poreza na dobit

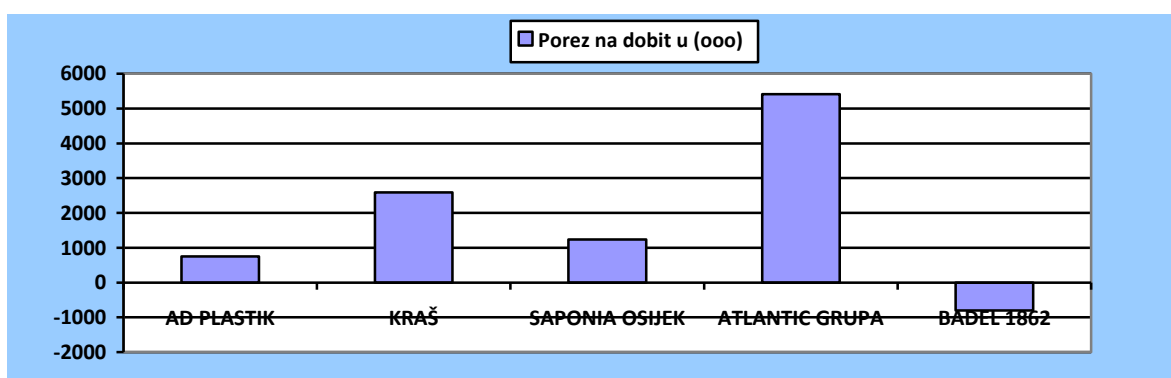
U nastavku rada prikazati će se kretanje poreza na dobit poduzeća uzorka istraživanja.

Graf 1: Visina uplaćenog poreza na dobit 2012. godine za promatrana društva

Izvor: Obrada autora na temelju financijskih podataka preuzetih sa web stranica poduzeća

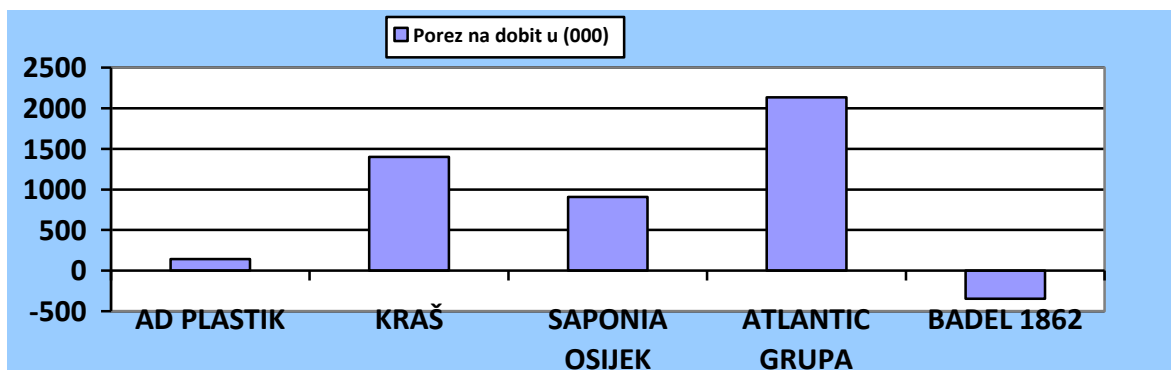
Prema dobivenim rezultatima poslovanja za **2012. godinu** četiri promatrana društva poslovala su pozitivno i u korist državnog proračuna su uplatila značajan iznos sredstava poreza na dobit. Društvo Atlantic d.d. uplatilo je najveći iznos sredstava poreza na dobit, i to u iznosu od 7.464 milijuna kuna, zatim društvo AD Plastik d.d. u iznosu 4.449 milijuna kuna, te društvo Kraš d.d. u iznosu od 3.848 milijuna kuna, Saponia Osijek d.d. u iznosu od 1.349 milijuna kuna. Badel 1862 d.d. poslovnu godinu završilo je u gubitku.

Graf 2: Visina uplaćenog poreza na dobit 2013. godine za promatrana društva

Izvor: Obrada autora na temelju financijskih podataka preuzetih sa web stranica poduzeća

Prema rezultatima poslovanja za **2013. godinu** četiri promatrana društva poslovala su pozitivno i u korist državnog proračuna su uplatila značajan iznos sredstava poreza na dobit. Društvo Atlantic d.d. uplatilo je najveći iznos sredstava poreza na dobit, i to u iznosu od 54.159 milijuna kuna, slijedi društvo Kraš d.d. u iznosu 5.584 milijuna kuna, Saponia Osijek d.d. u iznosu 1.237 milijuna kuna, te društvo AD Plastik d.d. u iznosu od 754 tisuće kuna. Badel 1862 d.d. poslovnu godinu završilo je u gubitku.

Graf 3: Visina uplaćenog poreza na dobit 2014. godine za promatrana društva

Izvor: Obrada autora na temelju financijskih podataka preuzetih sa web stranica poduzeća

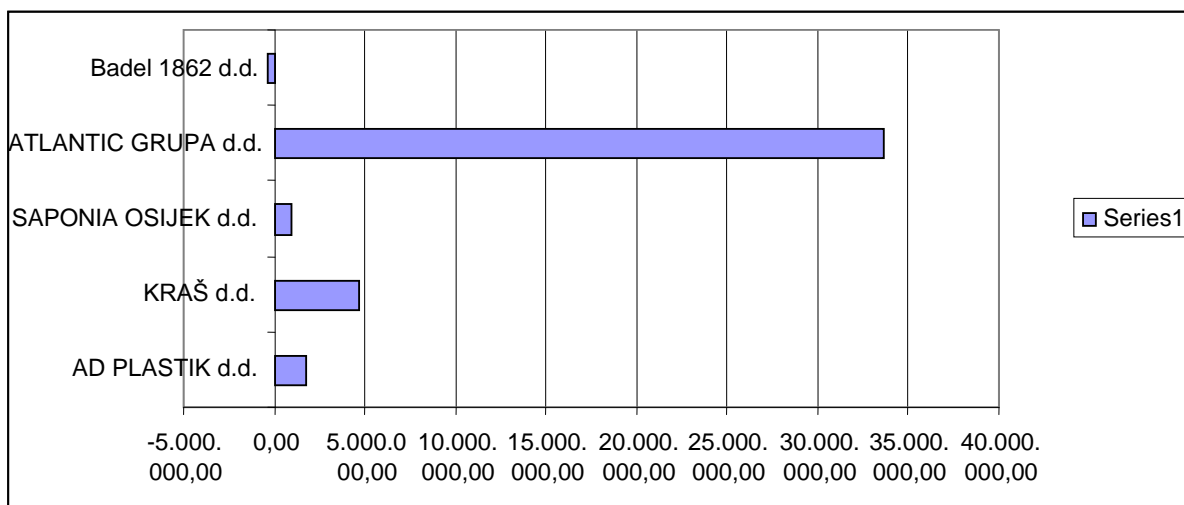
Prema rezultatima analize poslovanja za **2014. godinu** četiri promatrana društva poslovala su pozitivno i u korist državnog proračuna su uplatila značajan iznos sredstava poreza na dobit. Društvo Atlantic d.d. vodeće je društvo po obvezama uplate poreza na dobit, i to u iznosu od 39.288 milijuna kuna. Slijedi ga društvo Kraš d.d. u iznosu 7.719 milijuna kuna, Saponia Osijek d.d. u iznosu 1.667 milijuna kuna, te društvo AD Plastik d.d. u iznosu od 143 tisuće kuna. Badel 1862 d.d. poslovnu godinu završilo je u gubitku.

Tablica 15: Prosječna obveza poreza na dobit 2012. – 2014. za promatrana društva

Poslovni subjekt	Prosječno ostvaren porez na dobit 2012.-2014.
AD PLASTIK d.d.	1.782.304,33
KRAŠ d.d.	4.717.600,67
SAPONIA OSIJEK d.d.	917.940,67
ATLANTIC GRUPA d.d.	33.637.616,33
BADEL 1862 d.d.	-333.210,67

Izvor: rezultati istraživanja

Graf 4: Prosječna obveza poreza na dobit 2012. – 2014. za promatrana društva

Izvor: rezultati istraživanja

Prema rezultatima poslovanja za razdoblje 2012.- 2014. četiri promatrana društva poslovala su pozitivno i u korist državnog proračuna su uplatila značajan iznos sredstava poreza na dobit.

5.4. Analiza ekonomskog i poreznog potencijala

U nastavku rada analizirati će se ekonomski potencijal odabranih društava uzorka istraživanja. Ekonomski potencijal promatra se preko stabilnosti ukupne aktive i njene bonitetnosti. Drugim riječima, stabilnost aktive promatra se kao njezin rast odnosno povećanje ili pak zadržavanje na približno istim pozicijama, a s druge strane doprinosi li ta aktiva pozitivnom povratu ili pak ne.

U pogledu poreznog potencijala usporediti će se odstupanja u odnosu na obračunati porez na dobit na bruto dobit poslovanja i porez na dobit utvrđen u financijskim izvještajima odabranih društava za razdoblje 2012.-2014. godina. Porez na dobit koji se iskazuje kao **Porez na dobit 1** znači obvezu poreza na dobit pod pretpostavkom da nema nikakvih povećanja dobiti ili pak smanjenja dobiti. Oznaka **Poreza na dobit 2** predstavlja utvrđenu poreznu obvezu nakon svih uvećanja i smanjenja dobiti. Ima li odstupanja u promatranim poduzećima iz uzorka prikazati će se u nastavku rada.

Tablica 16: Ekonomski i porezni potencijal AD PLASTIK GRUPA d.d.

	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2014.</i>
Ukupna imovina (ukupna aktiva)	<i>1.303.875.873</i>	<i>1.536.431.037</i>	<i>1.546.772.703</i>
<i>Promjene aktive</i>		<i>Povećanje 17,83%</i>	<i>Povećanje 0,67%</i>
Dobit nakon oporezivanja	<i>56.025.235</i>	<i>27.652.101.</i>	<i>4.916.954</i>
ROA	<i>0,042968</i>	<i>0,017998</i>	<i>0,0031788</i>
<i>Porez na dobit 1</i>	<i>12.094.889,40</i>	<i>5.681.240,60</i>	<i>1.012.110,60</i>
<i>Porez na dobit 2</i>	<i>4.449.212</i>	<i>754.102</i>	<i>143.599</i>
<i>Odstupanje</i>	0,63	0,86	0,86
Porez na dobit/ukupni prihodi	<i>0,005264627</i>	<i>0,000833366</i>	<i>0,000146306</i>
Porez na dobit/ukupna imovina	<i>0,00341229</i>	<i>0,000490814</i>	<i>0,000092837</i>

Kao što je vidljivo iz **tablice 16.** društvo AD PLASTIK GRUPA d.d. ima pozitivan ekonomski potencijal, što mu s druge strane donosi i značajno odstupanje u formiranju konačne obveze poreza na dobit. Odstupanja za razdoblje 2012. do 2014. kreću se i do 86%. Ovakvo odstupanje povratno utječe kako na likvidnost kompanije pa tako i na generator novog ekonomskog potencijala.

Tablica 17: Ekonomski i porezni potencijala KRAŠ d.d.

	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2014.</i>
Ukupna imovina (ukupna aktiva)	<i>1.209.146.755</i>	<i>1.151.433.914</i>	<i>1.172.239.346</i>
<i>Promjene aktive</i>		<i>smanjenje 4,77%</i>	<i>Povećanje 1,80%</i>
Dobit nakon oporezivanja	<i>2.032.916</i>	<i>10.182.479</i>	<i>13.995.620</i>
ROA	<i>0,00168128</i>	<i>0,0088433</i>	<i>0,0119392</i>
<i>Porez na dobit 1</i>	<i>1.176.268,60</i>	<i>2.553.448,20</i>	<i>5.543.046,60</i>
<i>Porez na dobit 2</i>	<i>3.848.427</i>	<i>2.584.762</i>	<i>7.719.613</i>
<i>Odstupanje</i>	2,27	0,012	0,393
Porez na dobit/ukupni prihodi	<i>0,003707681</i>	<i>0,0025645484</i>	<i>0,0065853556</i>
Porez na dobit/ukupna imovina	<i>0,003182762</i>	<i>0,0022448201</i>	<i>0,0065853556</i>

Kao što je vidljivo iz **tablice 17.** društvo KRAŠ d.d. ima pozitivan ekonomski potencijal, što mu s druge strane donosi i značajno odstupanje u formiranju konačne obveze poreza na dobit.

Odstupanja za razdoblje 2012. do 2014. kreću se oko 36%. Ovakvo odstupanje povratno utječe kako na likvidnost kompanije pa tako i na generator novog ekonomskog potencijala.

Tablica 18: Ekonomski i porezni potencijal SAPONIA OSIJEK d.d.

	2012.	2013.	2014.
Ukupna imovina (ukupna aktiva)	792.133.215	802.671.116	1.031.919.216
<i>Promjene aktive</i>	-	<i>Povećanje 1,33%</i>	<i>Povećanje 28,56%</i>
Dobit nakon oporezivanja	7.704.394	6.958.047	9.082.630
ROA	0,00972613	0,00866861	0,00880168
<i>Porez na dobit 1</i>	1.810.740,80	1.639.164,80	1.849.873
<i>Porez na dobit 2</i>	1.349.310	1.237.777	166.735
<i>Odstupanje</i>	0,26	0,25	0,91
Porez na dobit/ukupni prihodi	0,001762495	0,00153523869	0,0001578261
Porez na dobit/ukupna imovina	0,001703387	0,0015420724	0,0001615775

Kao što je vidljivo iz **tablice 18.** društvo SAPONIA OSIJEK d.d. ima pozitivan ekonomski potencijal, što mu s druge strane donosi i značajno odstupanje u formiranju konačne obveze poreza na dobit. Odstupanja za razdoblje 2012. do 2014. kreću se i do 91%. Ovakvo odstupanje povratno utječe kako na likvidnost kompanije pa tako i na generator novog ekonomskog potencijala.

Tablica 19: Ekonomski i porezni potencijal ATLANTIC GRUPA d.d.

	2012.	2013.	2014.
Ukupna imovina (ukupna aktiva)	5.149.511.603	5.082.759.676	5.274.258.928
<i>Promjene aktive</i>	-	<i>smanjenje 1,29%</i>	<i>Povećanje 3,76%</i>
Dobit nakon oporezivanja	66.111.985	198.994.388	213.401.363.
ROA	0,012838496	0,039150855	0,040460918
<i>Porez na dobit 1</i>	14.715.388,60	50.630.681,60	50.538.046,80
<i>Porez na dobit 2</i>	7.464.958	54.159.020	39.288.871
<i>Odstupanje</i>	0,49	0,07	0,22
Porez na dobit/ukupni prihodi	0,00147687		0,00757791271
Porez na dobit/ukupna imovina	0,001449643	0,0106554359	0,007449173

Kao što je vidljivo iz **tablice 19.** društvo ATLANTIC GRUPA d.d. ima pozitivan ekonomski potencijal, što mu s druge strane donosi i značajno odstupanje u formiranju konačne obveze poreza na dobit. Odstupanja za razdoblje 2012. do 2014. kreću se oko 22%. Ovakvo odstupanje povratno utječe kako na likvidnost kompanije pa tako i kao generator novog ekonomskog potencijala.

Tablica 20: Ekonomski i porezni potencijal BADEL 1862 d.d.

	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2014.</i>
Ukupna imovina (ukupna aktiva)	715.932.659	714.145.645	688.951.061
<i>Promjene aktive</i>	-	<i>smanjenje 0,25%</i>	<i>smanjenje 3,53%</i>
Dobit nakon oporezivanja	-42.228.102	-86.180.957	-34.679.588
ROA	<i>-0,058983343</i>	<i>-0,1206770042</i>	<i>-0,0503367945</i>
<i>Porez na dobit 1</i>			
<i>Porez na dobit 2</i>			
<i>Odstupanje</i>			
Porez na dobit/ukupni prihodi	-0,001569036	-0,0002137093	-0,000757404
Porez na dobit/ukupna imovina	-0,000910740	-0,0001126982	-0,000387719

Kao što je vidljivo iz **tablice 20.** društvo BADEL d.d. ima negativan ekonomski potencijal. Ovakav negativan ekonomski potencijal, što je vidljivo na smanjenju ukupnih resursa i negativnom bonitetu tih istih resursa.

5. ZAKLJUČAK

Porez na dobit je proizvod gospodarskog razvitka 20. stoljeća. Porezni sustavi u svijetu, a posebno oni u europskim tranzicijskim zemljama, protekla dva desetljeća doživjeli su značajne promjene. To se odnosi i na Hrvatsku. Promjene su rezultat unutarnjih aktivnosti i politika u pojedinim zemljama, ali i promjena uvjetovanih procesom globalizacije te povećanom međunarodnom mobilnošću kapitala.

Prema rezultatima poslovanja za razdoblje 2012. do 2014. godine promatrana društva poslovala su pozitivno i u korist državnog proračuna su uplatila značajan iznos sredstava poreza na dobit. Predvodi Atlantic Grupa d.d. koja je uplatila najveći iznos sredstava i to u sve tri promatrane godine, slijedi Kraš d.d., Saponia Osijek d.d., te društvo AD Plastik d.d. Grupa Badel 1862 d.d. sva tri promatrana razdoblja poslovala je u gubitku.

Rezultati istraživanja u prerađivačkoj industriji su pokazali kako sve pozitivniji ekonomski potencijal/snaga donosi i značajno odstupanje u formiranju konačne obveze poreza na dobit. Odstupanja su značajnija kod onih kompanija prerađivačke industrije koja svoje poslovanje šire izvan Republike Hrvatske. Odstupanja za takove kompanije kreću se do 86%. Može se zaključiti kako takova odstupanja povratno utječu kako na likvidnost kompanije, ali su i generator novog ekonomskog potencijala. Istraživanje pokazuje kako je učešće poduzetnika prerađivačke industrije 12% ukupnih poduzetnika Hrvatske i njih 66.93% ima pozitivan ekonomski potencijal, što daje na važnosti ovoj industriji i sa aspekta poreza na dobit.

Promatrajući trend poslovanja u prerađivačkoj industriji može se zaključiti kako će se pozitivan trend nastaviti i u budućnosti, povećanjem ukupnih prihoda, smanjenjem rashoda i povećanjem obračunatog i uplaćenog iznosa poreza na dobit.

Prerađivačka industrija je, uz sektor financijskog posredovanja sektor gospodarstva s ponajvećim udjelom u strukturi bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) i ukupnoj zaposlenosti Republike Hrvatske, te apsolutno najvećim udjelom u ukupnom izvozu. U nadolazećem razdoblju nužno je definirati nove mjere u nastavku procesa strukturnih prilagodbi i reformi u ekonomskom sustavu.

LITERATURA:

Knjiga:

1. Jelčić, B. i P. Bejaković (2012): Razvoj i perspektive oporezivanja u Hrvatskoj, HAZU, Zagreb

Časopis:

2. Taxation trends in the european union 2015., Raspoloživo na:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/2015/report.pdf, (11.03.2016.)
3. Economic analysis of taxation, Raspoloživo na:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/index_en.htm, (11.03.2016.)

Pravilnik/Zakon:

4. Zakon o porezu na dobit, II. Porezni obveznik, 1. Opće odredbe, Čl.2. (NN143/14)
5. Zakon o porezu na dobit, VIII. Porez po odbitku, 1. Utvrđivanje i plaćanje poreza po odbitku, čl.31. (NN 148/13)
6. Zakon o porezu na dobit, III. Porezna osnovica, 1. Opće odredbe, Čl.7. (NN 148/13)

Izvor s Interneta:

7. Ministarstvo financija RH, Raspoloživo na: Porezna uprava www.porezna-uprava.hr (10.01.2016., 14.01.2016., 16.01.2016.)
8. Ministarstvo financija RH, Raspoloživo na: www.mfin.hr/pristup (15.06.2016.)
9. Ministarstvo financija, Porezna Uprava, Raspoloživo na: http://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro19, (05.06.2016.)
10. Ministarstvo financija, porezna Uprava RH, Raspoloživo na: http://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/in2.vuk.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro1391, (05.06.2016.)
11. Ministarstvo gospodarstva; Raspoloživo na: www.mingo.hr (12.02.2016.)
12. Ministarstvo gospodarstva; Raspoloživo na: www.mingo.hr (13.02.2016.)
13. Financijska agencija RH, Raspoloživo na: www.fina.hr/fgs.axd?id=15349 (15.06.2016.)
14. AD Plastik d.d., raspoloživo na: www.adplastik.hr (27.02.2016.)

15. KRAŠ D.D., raspoloživo na: www.kras.hr (27.02.2016.)
16. SAPONIA OSIJEK D.D.,raspoloživo na: www.saponia.hr (27.02.2016.)
17. ATLANTIC GRUPA D.D., raspoloživo na: www.atlantic.hr (27.02.2016.)
18. BADEL 1862 D.D., raspoloživo na: www.badel1862.hr (27.02.2016.)
19. AD Plastik d.d.(2012.,2013.,2014.): Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31.prosinca 2012,2013,2014. Godine, (Internet), raspoloživo na: www.zse.hr,
<http://zse.hr/default.aspx?id=10006&dionica=ADPL-R-A>,
(27.02.2016./01.03.2016./15.03.2016.)
20. Kraš d.d.(2012,2013,2014): Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31.prosinca 2012,2013,2014. Godine, (Internet), raspoloživo na: www.zse.hr,
<http://zse.hr/?id=10006&dionica=KRAS-R-A>, (02.03.2016./07.03.2016./15.03.2016.)
21. Saponia Osijek d.d. (2012.,2013.,2014.): Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31.prosinca 2012,2013,2014. Godine, (Internet), raspoloživo na: www.zse.hr,
<http://zse.hr/?id=10006&dionica=SAPN-R-A>, (02.03.2016./07.03.2016./15.03.2016.)
22. Atlantic Grupa d.d. (2012.,2013.,2014.): Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31.prosinca 2012,2013,2014. Godine, (Internet), raspoloživo na: www.zse.hr,
<http://zse.hr/?id=10006&dionica=ATGR-R-A>, (03.03.2016.,08.03.2016.,15.03.2016.)
23. Badel 1862 d.d. (2012.,2013.,2014.): Konsolidirani financijski izvještaji na dan 31.prosinca 2012,2013,2014. Godine, (Internet), raspoloživo na: www.zse.hr,
<http://zse.hr/?id=10006&dionica=BD62-R-A>, (03.03.2016.,08.03.2016.,15.03.2016.)

POPIS TABLICA

Tablica 1: Postupak utvrđivanja porezne obveze.....	9
Tablica 2: Porezna olakšice, oslobođenja i poticaji.....	12
Tablica 3: Poticaji za mikro poduzetnike, male, srednje i velike poduzetnike.....	13
Tablica 4: Razlika visine stope poreza na dobit članica EU (1995.-2014.).....	16
Tablica 5: Financijski rezultati poslovanja prerađivačke industrije u 2014. godini prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti.....	21
Tablica 6: Broj poduzetnika prerađivačke industrije u ukupnom broju poduzetnika 2014.....	21
Tablica 7: Statička podjela Hrvatske na dvije regije.....	21
Tablica 8: Osnovni financijski rezultati poslovanja po regijama u RH.....	22
Tablica 9: Financijski rezultati poduzetnika Republike Hrvatske.....	23
Tablica 10: Račun dobiti i gubitka AD PLASTIK d.d. 2012. – 2014.....	26
Tablica 11: Račun dobiti i gubitka KRAŠ d.d. 2012. – 2014.....	27
Tablica 12: Račun dobiti i gubitka SAPONIA OSIJEK d.d. 2012.-2014.....	28
Tablica 13: Račun dobiti i gubitka ATLANTIC GRUPA d.d. 2012. – 2014.....	30
Tablica 14: Račun dobiti i gubitka BADEL 1862 d.d.....	31
Tablica 15: Prosječna obveza poreza na dobit 2012. – 2014. za promatrana društva.....	33
Tablica 16: Ekonomski i porezni potencijal AD PLASTIK GRUPA d.d.....	35
Tablica 17: Ekonomski i porezni potencijala KRAŠ d.d.....	35
Tablica 18: Ekonomski i porezni potencijal SAPONIA OSIJEK d.d.....	36
Tablica 19: Ekonomski i porezni potencijal ATLANTIC GRUPA d.d.....	36
Tablica 20: Ekonomski i porezni potencijal BADEL 1862 d.d.....	37

POPIS GRAFIKONA

Graf 1: Visina uplaćenog poreza na dobit 2012.godine za promatrana društva.....	32
Graf 2: Visina uplaćenog poreza na dobit 2013. godine za promatrana društva.....	32
Graf 3: Visina uplaćenog poreza na dobit 2014. godine za promatrana društva.....	32
Graf 4: Prosječna obveza poreza na dobit 2012. – 2014. za promatrana društva.....	34

SAŽETAK: Porez na dobit u prerađivačkoj industriji Republike Hrvatske

Porezi predstavljaju financijsku naplatu koju svaki pojedinac ili pravna osoba mora platiti državi. Postoje različite vrste poreza koje se mogu kvalificirati prema različitim kriterijima. Posebna pažnja u ovom radu posvećena je porezu na dobit kao samostalnom poreznom obliku. Postojanje poreza na dobit treba tražiti u ekonomsko – političkom stajalištu jer je to relativno jeftin izvor prikupljanja prihoda, a sa stajališta nositelja političkih odluka preferirani porezni oblik. Sudeći prema visini prihoda, porez na dobit je jedna od popularnijih fiskalnih mjera Ministarstva financija. Istraživanjem je analizirano poslovanje pet kompanija iz sektora hrvatske prerađivačke industrije, koje svoje podatke javno listaju na Zagrebačkoj burzi. Cilj rada je bio analizirati ekonomski i porezni potencijal kada je u pitanju porez na dobit. Pozitivniji ekonomski potencijal u prerađivačkoj industriji donosi i značajno odstupanje u formiranju konačne obveze poreza na dobit kod onih kompanija koje svoje poslovanje šire izvan Republike Hrvatske, te svojim strategijama ulaze u akvizicijsko poslovanje. To su ujedno porezni obveznici koji pored pozitivnog financijskog uspjeha i prethodno navedenih strategija vode računa o troškovima koji imaju gospodarsku svrhu te koje neće erodirati bruto dobit poslovanja, a u korist većih poreznih obveza poreza na dobit.

Ključne riječi: porez na dobit, prerađivačka industrija, ekonomski potencijal, Republika Hrvatska

SUMMARY: Income tax expenses in manufacturing in Croatia

Taxes are financial payments of any individual or legal entity that must be paid to the state. There are different types of taxes that can be classified according to different criteria. In this thesis, special attention is dedicated to Corporate Income Tax as a separate tax form. The existence of income tax should be sought after in the economic -political standpoint because it is a relatively inexpensive source of revenue. In addition, from the point of view of political decision-makers, it is the preferred form of tax. Judging by the amount of revenue, income taxes is one of the most popular fiscal measures of the Ministry of Finance. This study analyzes the performance of five companies from the processing industry, whose data is publicly listed on the Zagreb Stock Exchange. The aim of this work was to investigate and analyze economic and tax potential that involves income tax in the Croatian manufacturing industry. A more positive economic potential in the manufacturing industry brings a significant deviation in the formation of final income tax liability, and the discrepancies are more significant for companies whose business is spread beyond Croatia, and their strategies entering the acquisition business. These are also the taxpayers who in addition to the positive financial success and the previously mentioned strategies take care of costs of having an economic purpose, and that will not disrupt the gross operating profit and the benefit of higher tax Income tax liability.

Keywords: tax, processing industry, economic potential, Croatia